

Gemeente van Christus,

Waarom vertelt Jezus deze gelijkenis? Omdat zo staat er: De mensen dachten, dat het Koninkrijk zou aanbreken. Maar hier wordt duidelijk, overduidelijk dat Jezus zegt: Dat koninkrijk dat laat nog op zich wachten! Die koning is er nog niet.

En waar het Jezus nu om gaat dat is: Hoe gedragen de mensen zich terwijl ze wachten en uitzien naar het koninkrijk? De belangrijkste figuur in deze historische gelijkenis is niet de man van hoge geboorte, maar het volk.

En dat volk wordt hier uitgebeeld als tien slaven. Het zijn er geen twaalf. M.a.w. het gaat hier niet om de heilsgeschiedenis, het gaat niet direkt om dat Koninkrijk. Nee, het zijn er tien. Maar daarmee wil Jezus zeggen: Ook in de tijd vooraf aan het koninkrijk, is iedereen erbij betrokken; het zijn er tien. We zijn allemaal bij de zaak van Christus betrokken. Wij zijn allemaal betrokken bij het wel en wee van deze wereld.

De vraag is alleen: Hoe zijn we daarbij betrokken? Hoe dragen wij onze verantwoordelijkheid, voor ons leven en voor de wereld? Op dankdag wilden wij vroeger nog wel eens zingen: Ik kan mijzelf geen wasdom geven. En dan bedoelden we: We moeten het allemaal van de Here God hebben in dit tijdelijke leven. En dat is ook zo: Maar de volgende vraag is: Wat doen wij er zelf aan? Hoe besteden wij de ponden die ons zijn toevertrouwd?

Wat is ons toevertrouwd? Het gewas van de akkers, alles wat leeft en groeit en bloeit; onze dierbaren, de gemeente. Dat alles is aan onze zorg en verantwoordelijkheid toevertrouwd. Wat doen jullie daarmee, vraagt Jezus vandaag?

Maar het geldt ook voor je geestelijk leven, voor je geloof. Want Jezus richt deze woorden zeker ook tot de Farizeeën. Dat zijn die verstokte godsdienstigen, die koste wat het kost proberen te houden wat ze hebben. In die terreurtijd van de romeinen was het hun taak om het joodse geloof en de tempeldienst en alles wat daarbij hoorde angstvallig te bewaken. Zij zaten op hun geld en goed. Ze deden er niets mee. En ook in hun geestelijke arbeid, in hun geloof, ook daarin zat totaal geen vooruitgang. Ze volgden de letter van de wet, en dat was het dan. Er zat totaal geen groei in, het was allemaal stilstand. Stil maar, wacht maar, alles moet blijven zoals het is.

Als wij leven naar de letter, zegt Jezus, dan zit er geen groei in je leven. Maar als wij leven naar de Geest, dan komt er groei en beweging in ons leven. En waar begint groei, gemeente? De groei van ons leven en van ons geloof begint bij de dankbaarheid.

Drie van de tien slaven hebben iets gedaan met het pond dat hen door de koning was toevertrouwd. De andere zeven, daar horen we niets meer van; het zijn diegene die leven naar de letter en niet naar de Geest van hun koning. Maar die drie, die hebben er iets mee gedaan. De derde slaaf heeft het ook geprobeerd. Hij kon al nooit met geld omgaan; en van handel drijven had hij al helemaal geen verstand. Het leek hem het verstandigst om dat kostbare pond van zijn heer maar te verstoppen. En ook omdat hij bang was voor zijn heer.

En Jezus noemt hem een slechte slaaf. Want zelfs het minste had deze slaaf niet gedaan. Als hij op zijn minst had geleefd naar de letter, dan had hij op zijn minst het geld aan de armen kunnen geven, of desnoods aan de tempel. Maar, nee, uit angst voor zijn heer verstopte hij de boel. Dit zijn de farizeese gelovigen gemeente, diegene die angst hebben voor God, die zitten op hun geld en goed, die de bijbel naar de letter nemen, maar er niet meer in lezen. Een slechte slaaf.

Er blijven dan nog twee slaven over. Het zijn maar twee van de tien gemeente. Allemaal zijn we erbij betrokken, maar er zijn nu nog maar twee overgebleven. Zou dat dan de gemeente zijn? Die beide? Zijn wij dan degenen, die gelijken op die eerst beide slaven. Die slaven, die wel iets doen, met datgene wat hen door de Heer is toevertrouwd. Ik moet het nog zien.

Er zijn er drie, die gehoor geven aan wat de heer zegt. Maar slechts twee van de drie, of eigenlijk twee van de tien, slechts die beide kunnen de verantwoordelijkheid aan. En wat is dan hun geheim, waar halen deze beide de moed en kracht vandaan, om de handen uit de mouwen te steken.

Het eerst verschil met die derde slaaf, dat is, dat deze beide niet bang zijn voor hun heer. Diegenen die leven vanuit de angst voor God, en de angst voor oordeel, en die niet leven vanuit de genade, die zullen het evangelie verstoppen. Dat is het eerste: Wees niet bevreesd, zegt de Here, Ik Ben met U! Want angst is een slechte raadgever.

En het tweede, waardoor deze beide slaven wel hun best doen, dat schuilt in dat ene woord in vers 17: Getrouw. De heer zegt tegen die eerste slaaf: 'In het minste ben jij getrouw geweest, en daarom ben je een goede slaaf.' Dat is het tweede: De trouw aan de Heer.

Gemeente het is de kracht van ons geloof, dat wij niet hoeven te bezwijken, door alles wat ons overkomt. Het is de kracht van de Heilige Geest, die ons in de diepste diepte bereikt, en die ons er doorheen draagt. Het gaat om trouw. En een ander woord voor trouw dat is: Geloof. Het is de kracht van uw geloof, die u erdoorheen

sleepte, toen er geen toekomst meer leek te zijn. Want als je leeft in de Geest van God, dan zul je zien, dat de weg naar het koninkrijk begaanbaar is.

Wij zeggen vandaag: God is ons getrouw gebleven. En de dankbaarheid. Daarvoor, de dankbaarheid voor alles wat er groeit en bloeit verwoorden wij vanavond in lied en gebed. Want de groei van ons leven begint bij de dankbaarheid.

Denk alleen maar aan de geboorte van nieuw leven. Als twee mensen elkaar in dankbaarheid liefhebben, dan kan er nieuw leven groeien. De dankbaarheid voor de schepping, als wij die ten volle ervaren, dan zullen wij steeds meer weg geven, voor hen, die werkelijk behoeftig zijn. Als wij dankbaar zijn voor iedere nieuwe dag die wij krijgen uit Gods hand, dan zullen wij groeien in ons leven.

Als wij zouden leven naar de letter van deze wereld, dan zouden we kapot gaan aan de economie, aan de jaloezie, aan de concurrentie. Nee, laten wij leven naar de Geest van Christus. Hij zegt vandaag tot ons, door de woorden van deze gelijkenis: 'Het is de bedoeling, dat je iets doet met wat je is toevertrouwd. Er moet gehandeld worden. Er moet gezaaid worden, met het oog op die grote dag die komen zal. Er moet gewerkt worden! Dat is de boodschap van deze avond.

Gemeente: Ik wil u daarom vragen: Zit er groei in uw leven. Vraag het eens aan elkaar: Hoe kunnen we groei brengen in ons leven in ons geloof.

Eén ding moeten we niet vergeten: We kunnen er niet zomaar van uitgaan, dat de gemeente, dat wij die twee slaven zijn. Dat moeten we eerst nog maar bewijzen, nu de Messias niet in ons midden is. Wij zouden misschien die derde slaaf kunnen zijn, die het geld niet weggeeft, maar die het verstopt, uit angst voor de Heer. Misschien is de gemeente wel die andere zeven slaven, waarvan nooit meer iets gehoord werd. Dat is een schrikbeeld.

Nogmaals: Jezus zegt: Er moet gewerkt worden, er moet gehandeld worden. Er moet in Godsnaam groei zijn in uw leven. En we weten nu, dat angst een slechte raadgever is. Wees daarom onbevreesd, en getrouw aan het evangelie. Wij moeten in verantwoordelijkheid omgaan met deze opdracht van onze Messias.

Ja, gemeente er is alle reden, om vanavond de dankbaarheid voor gewas en arbeid, voor heel de schepping, te zeggen en te zingen. Maar wat zou u ervan zeggen, als we die dankbaarheid eens in daden gingen omzetten vandaag. Laten we daarom tenslotte dit afspreken. Als u straks thuiskomt of op uw kamer bent vraag dan, of er groei is in uw leven, vraag het aan elkaar, of vraag het aan jezelf als je alleen bent.

En laten we dan uit dankbaarheid aan onze schepper bij onszelf te rade gaan: Is er iemand, of zijn er mensen, die ik in de afgelopen tijd om welke reden ook veronachtzaamd heb en zijn er mensen, voor wie ik nu eens iets extra's zou willen

doen. En als u deze vraag beantwoord hebt, zet dan uw geloof om in daden. En laten we dat doen, voordat het zondag is.

Als we zo de daad bij het woord voegen, dan zal Jezus tot u zeggen, met het oog op het koninkrijk: Gij zijt een goede slaaf, omdat gij in het minste getrouw zijt geweest. En vergeet het niet gemeente: Het is de letter die doodt, het is de Geest die levend maakt!

AMEN

Meditatie Dankstond 2 november 2005
"De Waadwente" Talma Sionsberg Dokkum

N.a.v. Lukas 19, 11 - 27

Zusters en broeders,

Een bijzondere dag vandaag, en om zeer verschillende redenen.
Allereerst is het dankdag voor gewas en arbeid, dat vieren we in deze dienst, en dat is een goede protestantse traditie. Een dag van dankbaarheid dus.

Maar het is vandaag ook allerzielen, een dag waarop wij ons verbonden voelen met geliefden die zijn overleden. Met je vrouw, je man, met een overleden kind, of je overleden ouders, of een lieve vriend. En op allerzielen mediteren we over wat ze voor ons betekenen.

Maar vandaag is het ook een jaar geleden dat Theo van Gogh werd vermoord in Amsterdam. Het is de dag waarop Nederland wakker werd uit het idee dat hier geen gekken rondlopen die mensen doodsteken.

En wist u dat het overmorgen tien jaar geleden is dat premier Yitzak Rabin van Israël werd vermoord? Ja, tien jaar geleden.

Allemaal bijzondere gebeurtenissen.

Maar hoe is deze dag voor u persoonlijk?

Misschien is vandaag wel een dag waarop u bericht krijgt van de dokter over uw gezondheid. Misschien is vandaag wel een dag dat u het gevoel heeft: Ik voel dat ik weer wat sterker wordt.

Of misschien is het gewoon een slechte dag, omdat je de handen vol hebt aan jezelf.

Jezus spreekt in Lucas 19 vooral de Farizeeën aan. Die verstokte godsdienstigen die willen vasthouden aan oude zekerheden. Jezus spreekt ook in een tijd van terreur. De terreur van de Romeinen over de joden, de terreur over hoe ze zich moesten gedragen.

En dan vertelt Jezus deze gelijkenis, van een koning die zijn bezit in onderpand geeft aan tien slaven. De koning gaat naar het buitenland om zich tot koning te laten kronen, maar ontvangt al gauw een brief van zijn onderdanen, dat ze hem liever niet terug willen. Maar toch keert hij terug naar zijn mensen en vraagt dan aan de tien slaven wat ze met zijn geld gedaan hebben.

Uiteindelijk horen we maar van drie slaven iets terug, de andere zeven daar weten we helemaal niets van. Het was maar een kleine minderheid die gehoor gaf aan de koning. En de eerste twee hebben echt iets gedaan met het geld en winst gemaakt en ze worden ervoor beloond. De derde slaaf was uiteindelijk toch bang voor de koning en had het geld verstoppt.

Wat betekent nu deze gelijkenis?

Die tien slaven staan symbool voor het volk.

En van die tien zijn er maar drie die luisteren naar de koning.

En van die drie zijn er maar twee die echt gehoor geven aan de opdracht.

De vraag van deze gelijkenis is: Als wij door God geroepen worden, durven we dan te volgen. Horen we bij die drie, die het geprobeerd hebben, of horen we bij die zeven waarvan niets meer werd vernomen?

Of zijn we zo bang voor God, zoals die derde slaaf, dat we eigenlijk alleen maar passief afwachten, en maar hopen en bidden dat het oordeel niet te streng zal zijn.

Lieve mensen, er is ons door God, de koning van de wereld, zoveel toevertrouwd. De natuur, het leven, onze geliefden, noem het maar op, God heeft ons alle schatten van deze schepping toevertrouwd. Hoe leven wij dan als kind van God? Leven wij in angst, omdat we denken dat God streng is? Of leven we in de anonimiteit, zoals die zeven slaven waarvan niets meer werd gehoord? Trekken we ons terug in onze eigen eenzaamheid?

Vinden we onszelf niet de moeite waard om de koning te begroeten bij zijn terugkeer?

Willen we eigenlijk wel dat God koning over ons is?

Weet u wat het grote verschil is tussen de mens en God?

Het grote verschil is, dat wij mensen alleen maar oogsten wat we gezaaid hebben, en dat God kan oogsten wat Hij niet gezaaid heeft.

Met ander woorden: Wij kunnen winst maken in ons bedrijf, we kunnen het land bewerken en aardappels en suikerbieten oogsten. Wij kunnen terreur oogsten omdat we haatgevoelens hebben gezaaid in de wereld.

Maar de Koning van de wereld kan oogsten wat Hij niet zaaide: Hij kan genade geven, Hij kan vergeven, Hij kan ons tot de orde roepen. Hij is een eeuwig thuis voor onze overledenen.

Jezus vertelt deze gelijkenis omdat de mensen dachten dat het Koninkrijk Gods iedere dag kon doorbreken. Met deze gelijkenis zet Jezus de mensen weer in de realiteit. Hij zegt: Er moet hard gewerkt worden en jullie moeten alles doen om

*Jullie hebben
de schepping in aardigheid*

de schepping te verzorgen en getrouw te zijn in je roeping in het leven. Want alleen God weet wanneer het koninkrijk er is.

De vraag van deze gelijkenis aan u en mij is: Als ik leef voor mijn hemelse Koning, durf ik dan trouw te zijn aan mijn roeping, en durf ik ook geestelijk te groeien.

Durf ik het aan om mijn overleden geliefden te herinneren, en niet in zak en as te zitten, maar dankbaar te bedenken wat ze voor mij betekenen?

Durven wij het als maatschappij aan om echt lering te trekken uit de moord op van Gogh, en te werken aan respect en toenadering in de samenleving?

Durven we het aan om echt iets wezenlijks te doen met de talenten die God ons heeft gegeven?

En durven we dankbaar te zijn voor wat God ons geeft in gewas en arbeid en daarbij hoopvol te wachten op de dag dat onze Koning terug zal keren?

Durven we winst te maken in het besef dat we uiteindelijk alleen maar iets te winnen hebben in het geestelijk leven?

Als vandaag onze gebeden vol van dankbaarheid zijn, durven we dan ook opnieuw onze roeping te aanvaarden om te leven naar Gods wil?

Ik zie het velen doen, hier in dit huis: En ook daar danken we God straks voor, voor het vele goede werk dat medewerkers en vrijwilligers hier doen.

En laat je niet in verwarring brengen door de conclusie van die gelijkenis: Daar zegt de koning: Een ieder die heeft zal gegeven worden, een ieder die niet heeft, die zal ontnomen worden wat hij nog heeft.

Het betekent heel eenvoudig, dat goede werken vanzelf willen groeien, maar dat ledigheid en apathie uiteindelijk tot niets zullen leiden.

~ goed doet goed doet

Wij leven net als in Jezus dagen in afwachting van het Koninkrijk. Maar hopelijk vol vertrouwen dat dat Koninkrijk er zal komen, God weet wanneer.

AMEN